

SEPTEMBER 2017
REGION SYDDANMARK

SYDDANSK OPI-PULJE

MIDTVEJSEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond



DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling



Vi investerer i din fremtid

SEPTEMBER 2017
REGION SYDDANMARK

SYDDANSK OPI-PULJE

MIDTVEJSEVALUERING

PROJEKTNR. A072630
DOKUMENTNR. 052.M
VERSION 1.0
UDGIVELSESDATO 18.09.2017
UDARBEJDET MOBR
KONTROLLERET MAWL
GODKENDT MOBR

INDHOLD

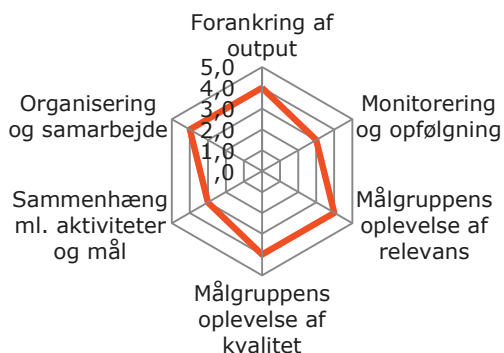
1	Resumé: Syddansk OPI-pulje	1
2	Fakta om indsatsen	2
2.1	Effektkæde for indsatsen	3
3	Overordnet status	4
4	Implementering af indsatsen	5
5	Fremdrift og målopnåelse	9
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	9
5.2	Målopnåelse i forhold til output	10
6	Effektvurdering	12
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	12
6.2	Forventninger til effekter	13
6.3	Indsatsens effektmål	15
6.4	OPI-puljen 2012-2015	15
7	Anbefalinger og læring	18

1 Resumé: Syddansk OPI-pulje

Projektets implementering

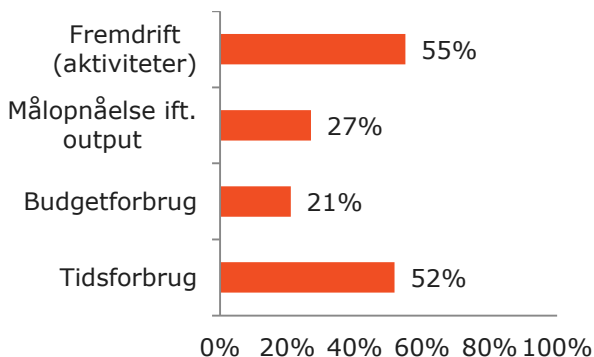
Gennemsnitlig score for implementering (skala: 0-5)

3,7



Samarbejdet omkring OPI-puljen giver en god udnyttelse partnernes kompetencer, herunder de klyngeorganisationer, der er nye for samarbejdet. Test- og udviklingsforløb med offentlige partnere styrker mulighederne for vækst i virksomheder inden for sundheds- og velfærdsområdet, men sammenhængen er dog mindre tydelig på de øvrige indsatsområder. Virksomhederne oplever gennemgående OPI-puljens setup som professionelt, men større grad af tilpasning til de enkelte projekter vil styrke udbyttet. Deltagervirksomhederne inden for sundhedsinnovation oplever OPI som en central forudsætning for produktudvikling, imens virksomhederne inden for de øvrige indsatsområder oplever langt mindre relevans af OPI. OPI-sekretariats opfølgning er velfungerende, men kan styrkes ved i højere grad at fokusere på opfølgning af output og intern læring. Klyngerne kan efter vores vurdering med fordel spille en mere fremtrædende rolle i projekternes afsluttende fase.

Målopnåelse



Fremdriften ift. aktivitetsmålene er på evalueringstidspunktet 55 %, imens det på output er 27 %. Der er gennemført flere vejledningssessioner om OPI-puljen end målsætningen for hele projektperioden – uden at antallet af behandlede ansøgninger har nået et tilsvarende niveau. Dette afspejler, at det ikke er lykkedes at sprede bevillingerne ud til alle de prioriterede indsatsområder. Der er bevilliget støtte til 16 projekter, hvilket er tilfredsstillende med et mål på 32. Målet for det samlede antal virksomheder forventes dog nedjusteret iht. OPI-sekretariatets egne forventninger. Virksomhedernes egne investeringer i projekter er den eneste indikator, der med en målopnåelse på 20 % er under det forventede niveau.

Effektvurdering

Deltagervirksomhedernes samlede udbytte af projektet (n= 9)	
Stigning i årlig omsætning (mio. kr.)	187-304
Stigning i årlig eksport (mio. kr.)	135-218
Stigning i antal ansatte	161-259

Virksomhedernes effektforventninger ligger væsentligt over det forventede niveau. Både de gennemsnitlige forventninger og de opjusterede tal påvirkes dog af en enkelt virksomhed, der forventer 45 mio. kr. i øget årligt omsætning. Ser man bort fra denne virksomhed, ligger virksomhedernes vækstforventninger stadig markant over det samlede effektmål om hhv. 73 mio. kr. i øget årlig omsætning og 73 nye jobs. Effektvurderingen af OPI-puljen 2012-15 viser, at 62 % af virksomhederne har formået at sælge det udviklede produkt, hvilket har skabt en øget årlig omsætning på 37,6 mio. kr.

2 Fakta om indsatsen

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af indsatsens formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for bevillingen (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en illustration af rationalet bag indsatsen (effektkæde).

Overordnet beskrivelse af indsatsen

Syddansk OPI-pulje bevilliger midler til samarbejde mellem små og mellemstore virksomheder, offentlige parter og forskningsinstitutioner i Region Syddanmark. Formålet med projekterne er at understøtte kommercialisering af produkter og services inden for Syddansk Vækstforums indsatsområder:

- › Offshore
- › Energieffektive teknologier
- › Sundheds- og velfærdsinnovation
- › Turisme
- › Design og kreative erhverv

OPI-puljens fokus er produkter, der er tæt på markedet, men som eksempelvis mangler endelig dokumentation for effekt eller afprøvning i forskellige brugssituationer. Sigtet for projekterne er at styrke den tredobbelte bundlinje, der er omdrejningspunktet for offentlig-privat innovation (OPI): 1) kvaliteten af den offentlige service, 2) skabe nye forretningsmuligheder for virksomhederne og 3) være til gavn for borgere eller brugere.

Små og mellemstore virksomheder kan søge Syddansk OPI-pulje, og der skal være tilknyttet mindst en offentlig part og en forskningsinstitution. Der er indgået aftale med SDU's Institut for Entreprenørskab og Relationsledelse (IER), der indgår som forskningsinstitution i alle projekter. IER bidrager med sparring omkring OPI-processer, kommercialisering og forretningsudvikling. I projekternes indledende fase indgår også de syddanske klyngeorganisationer, der bidrager med screening og udvælgelse af relevante offentlige og private aktører til de enkelte projekter, og understøtter sammen med OPI-sekretariatet virksomhedernes ansøgning til OPI-puljen.

Syddansk OPI-pulje er baseret på bevillinger fra Syddansk Vækstforum og regi-
onsrådet i Region Syddanmark på i alt ca. 27,5 mio. kr.

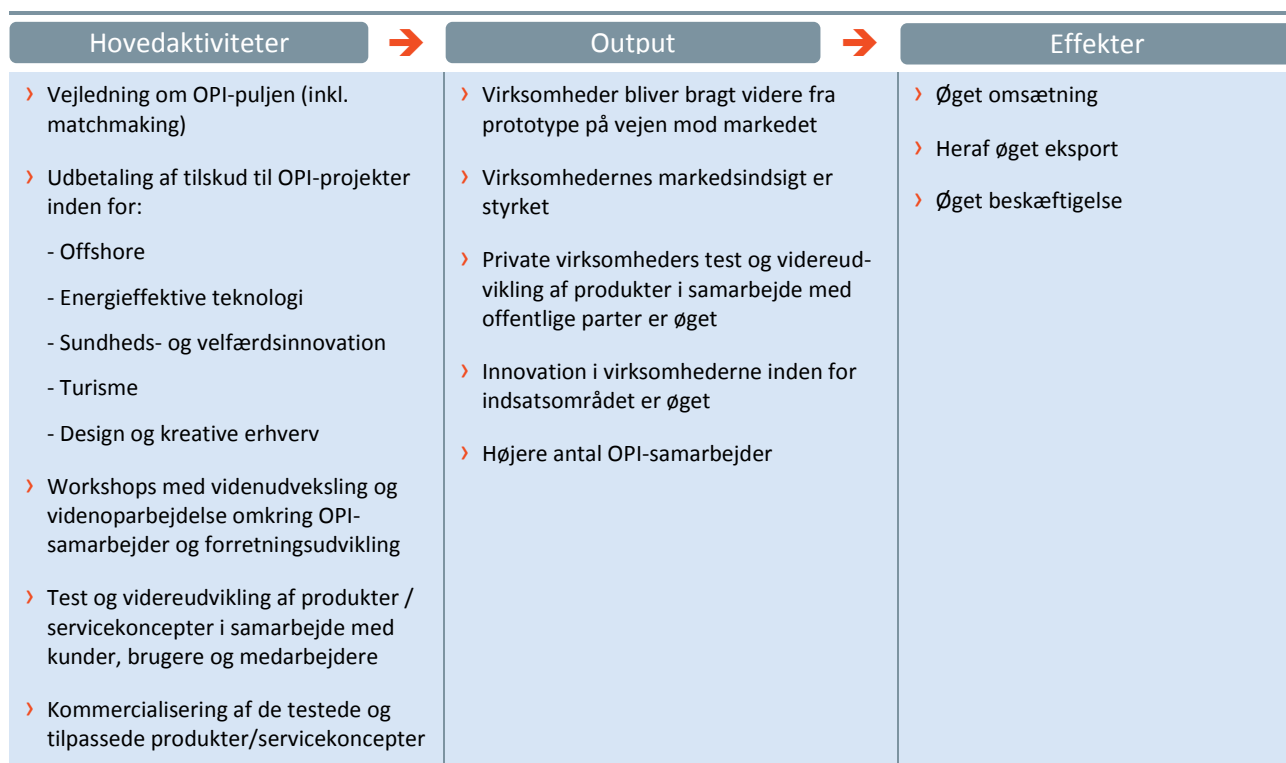
Figur 1 Kort info om projektet

FAKTA-BOKS		
>	Tilskudsmodtager:	Region Syddanmark
>	Vækstforum:	Region Syddanmark
>	Sagsbehandler:	Jane Guldbrand-Hansen
>	Finansieringskilde:	Regionalfonden (ERDF)
>	Indsatsområde:	Innovations samarbejder (ERDF-1)
>	Samlet budget:	DKK 41,3 mio.
>	Projektperiode:	01.01.2015 - 31.08.2019

2.1 Effektkæde for indsatsen

I dette afsnit beskrives *hvilke* effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt *hvordan* disse effekter skal tilvejebringes. Vækst- og forandringsmodellen er udarbejdet på baggrund af ansøgning og bevilling og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over de primære aktiviteter, der gennemføres ifm. indsatsen, de umiddelbare output, der skal skabes gennem disse aktiviteter, samt hvilke effekter, disse output på længere sigt forventes at medføre.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde



3 Overordnet status

OPI-puljen udbydes i forlængelse af den foregående pulje, der blev udbudt i perioden 2012-15. Til forskel for den foregående pulje har man i den nuværende periode valgt at gøre puljen tilgængelig for projekter på alle Region Syddanmarks prioriterede indsatsområder, og derfor også involvere alle de Syddanske klynger i samarbejdet.

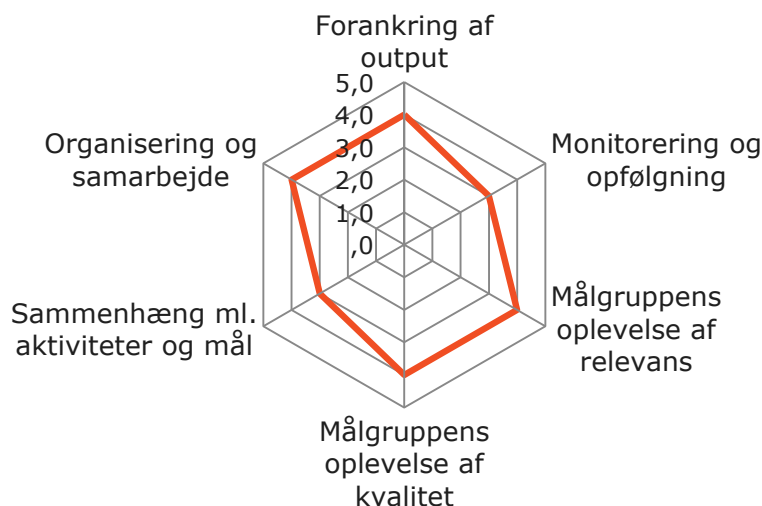
På evalueringstidspunktet er der bevilget tilskud til 16 projekter, hvoraf 11 er inden for sundheds- og velfærdsinnovation. Dette illustrerer, at det har været vanskeligt at brede samarbejdet ud til de øvrige indsatsområder.

COWI evaluerede OPI-puljen 2012-15 i december 2015, og vi har i forbindelse med denne evaluering foretaget opfølgende interviews med 27 af de 39 virksomheder, der indgik i projekter, der modtog støtte fra puljen. Denne evaluering baserer sig derfor også delvist på udsagn fra disse interviews, ligesom der er udarbejdet et særskilt afsnit (6.4), der belyser virkningen af puljen.

4 Implementering af indsatsen

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af indsatsens implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Figur 3 Evaluators vurdering af indsatsen på seks faste evalueringsparametre



Organisering og samarbejde

Samarbejdet omkring OPI-puljen udnytter partnernes kompetencer godt, men IER's kommercielle kompetencer efterspørges kun af cirka to tredjedele af deltagerne. Samarbejdet med klyngeorganisationerne er videreført fra OPI-puljen 2012-15, og er bredt ud, så det udover CLEAN og Welfare Tech nu også omfatter OffshoreEnergy.dk, Design2Innovate og Inspiring Denmark. Som i vores evaluering af OPI-puljen i 2015 er det fortsat vores konklusion, at samarbejdet med klyngeorganisationerne er en forudsætning for at synliggøre mulighederne i OPI-puljen for potentielle ansøgere, og det er vores vurdering, at der er etableret en velfungerende dialog med klyngeorganisationerne på de nye indsatsområder. På evalueringstidspunktet er der dog kun givet to bevillinger på de nye indsatsområder. Det er dog vores vurdering, at dette snarere skyldes relevansen af OPI-samarbejde på de nye indsatsområder end samarbejdet med klyngeorganisationerne.

Vi anser det for en styrke for OPI-puljen, at klyngeorganisationerne og Region Syddanmark samarbejder om at mindske de administrative barrierer for virksomhederne i ansøgningsprocessen ved at vejlede om EU-regler, budgetter, statsstøtte mm. Arbejdsdelingen mellem klyngeorganisationerne og Region Syddanmark er struktureret forskelligt afhængigt af klyngeorganisationernes kompetencer til at vejlede om OPI-puljen. Det er vores vurdering, at snitfladerne i samarbejdet er tydelige, og at man generelt undgår u hensigtsmæssige overlap i vejledningen til virksomhederne.

IER har OPI som forskningsfelt og har en central funktion for OPI-puljen, idet alle projekter, der modtager en bevilling, gennemgår et obligatorisk 6-12-måneders

forløb med fokus på kommercialisering af de udviklede produkter og løsninger. Vi har på tværs af de gennemførte interviews identificeret to udfordringer i samarbejdet: 1) En del af de interviewede virksomheder oplever, at de i forvejen selv har de nødvendige kompetencer til at arbejde med kommercialisering, og derfor ser begrænset værdi i samarbejdet med IER. Observationen underbygges af, at i alt 22 % af respondenterne i det udsendte spørgeskema (n=9) angiver, at samarbejdet med IER 'I lav grad' eller 'slet ikke' har styrket det udviklede produkts markedsintroduktion 2) Flere virksomheder efterspørger mere teknisk forankret viden som erstatning af IER's fokus på kommercialisering. Virksomhedernes forskellige oplevelser afspejler, at forløbet med IER hovedsageligt er 'one-size-fits-all', og at virksomhedernes udbytte varierer afhængigt af deres eget kompetenceniveau. Det er vores vurdering, at forløbet med IER sikrer et højt bundniveau for alle projekter, men at en større grad af tilpasning til de enkelte projekter vil øge udbyttet for virksomhederne (se anbefaling 2).

Sammenhæng
mellem aktiviteter og
mål

Test- og udviklingsforløb med offentlige partnere styrker mulighederne for vækst i virksomheder inden for sundheds- og velfærdsområdet, men sammenhængen er mindre tydelig på de øvrige indsatsområder. På sundheds- og velfærdsområdet er udviklings- og testforløb med offentlige aktører i mange tilfælde en forudsætning for udvikling og kommercialisering af nye produkter og løsninger. Dette afspejles også i OPI-puljen, hvor 11 ud af 16 bevillinger på evalueringstidspunktet er givet til projekter inden for sundheds- og velfærdsområdet. Det er vores vurdering, at bevillinger fra OPI-puljen på dette område er med til at fremme udviklingen af nye innovative produkter – og på sigt styrker præmisserne for vækst i de private virksomheder. Flere af de interviewede ansøgers virksomheder fra den nuværende og forrige OPI-pulje beskriver, at samarbejdet med de offentlige aktører i processen har løftet sig til at være en egentlig samskabelsesproces. Ifølge virksomhederne har det bidraget til at løfte innovationshøjden på de produkter og løsninger, der er udviklet, så de forventes at stå stærkere i konkurrencen med andre produkter. Dette understøtter sammenhængen mellem bevillingerne fra OPI-puljen og det langsigtede mål om øget omsætning og jobvækst.

På evalueringstidspunktet er der givet tre bevillinger inden for energieffektivisering. Det er dog vurderingen hos CLEAN, at der ikke på dette område er samme potentiale for samskabelse som på sundheds- og velfærdsområdet. Vi har heller ikke i forbindelse med de øvrige interviews fundet eksempler på samskabelse på dette område. Inden for energieffektivisering har test- og udviklingsforløbene med offentlige aktører i de fleste tilfælde til formål at dokumentere potentialet for en energieffektivisering for det produkt eller den løsning, der udvikles. Dette understøtter også udviklingen af nye produkter og løsninger, men med tyngden lagt på samarbejde med de offentlige aktører (OPS), frem for egentlig innovation (OPI). Herunder er det ikke bærende om udviklings- og testforløbene gennemføres med offentlige eller private testpartnere.

Foruden de nævnte bevillinger er der givet én bevilling på turismeområdet og én inden for offshore. Grundlaget for at vurdere sammenhængen mellem udviklings- og testforløb med offentlige aktører og de ønskede mål er derfor begrænset. I de gennemførte interviews er der dog ikke noget, der indikerer stort uindfriet potentiale på disse områder.

I lyset af ovenstående ser vi det som en styrke for OPI-puljen, at man fortsat stiller høje krav til de projekter, der ansøger om midler. Herunder at der er fokus på produktets skalerbarhed og projektejerens organisatoriske kapacitet. Vi ser det derfor også som en forudsætning for at skabe sammenhæng mellem bevillingerne fra OPI-puljen og de ønskede mål, at man i bestræbelsen på en mere jævn fordeling af projekterne på tværs af indsatsområderne ikke slækker kravene til ansøgerne. Se dog også anbefaling 1.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Virksomhederne oplever gennemgående, at OPI-puljen har et professionelt set up, men større grad af tilpasning til de enkelte projekter vil styrke udbytte for virksomhederne. De interviewede virksomhedsrepræsentanter giver generelt udtryk for stor tilfredshed med vejledningen i ansøgningsprocessen. Da arbejdsdelingen mellem OPI-sekretariatet og klyngeorganisationerne varierer, er der forskel på, om virksomhederne i processen primært har været i dialog med en af klyngeorganisationerne eller OPI-sekretariatet. I begge tilfælde oplever virksomheder vejledningen som professionel og tilgængelig i det omfang, der er behov for det. På baggrund af disse udsagn er det vores vurdering, at man er nået langt i forhold til at tilrettelægge en smidig ansøgningsproces for virksomhederne. Vi kan dog konstatere, at virksomhederne er utilfredse med omfanget af den løbende afrapportering. Det er dog vigtigt at præcisere, at kritikken fra virksomhederne ikke er rettet mod OPI-sekretariatet, men det administrative setup OPI-puljen er underlagt.

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Deltagervirksomhederne inden for sundhedsinnovation oplever OPI som en central forudsætning for produktudvikling. Blandt virksomhederne fra både den nuværende og tidligere OPI-pulje, der arbejder inden for sundheds- og velfærdsinnovation, er den gennemgående oplevelse, at test- og udviklingsforløb med offentlige aktører er værdiskabende. De virksomheder, vi har interviewet, udlægger typisk værdi i samarbejdet på en af følgende to måder: a) Kravsspecifikationerne inden for sundheds- og velfærdsinnovation er så omfattende, at test- og udviklingsforløb er en forudsætning for at udvikle produkter med markedspotentiale. b) Samarbejdet med offentlige partnere giver unik indsigt i kundernes behov, og giver derfor mulighed for at udvikle produkter, der står stærkt i konkurrencen med andre produkter på markedet. Fælles for virksomhederne er dog, at de samstemmende giver udtryk for, at det færdige produkt er – eller forventes at blive – bedre som følge af test- og udviklingsforløbet.

Ser man bort fra sundheds- og velfærdsinnovation, er billedet af relevante testpartnere mere broget. I praksis kan der på de øvrige indsatsområder derfor være tale om både OPI og OPP. For oplevelseserhvervene arbejder OPI-sekretariatet med en udvidet og mere lempelig definition på OPI-samarbejdet, der på dette område blot skal være i den offentlige aktørs 'interesse'. På den ene side ser vi dette som en nødvendig tilpasning til præmisserne på dette indsatsområde, og formentlig en forudsætning for i det hele taget at bringe puljen i spil på området. På den anden side afspejler nødvendigheden af en udvidet definition, at OPI som forudsætning for vækst spiller en langt mindre rolle på dette indsatsområde. Da virksomheder, der ikke arbejder med sundheds- og velfærdsinnovation udgør en lille del af det samlede antal deltagere, påvirker dette kun i begrænset omfang vores vurdering på dette parameter.

Forankring af output

Virksomhederne kan inden for rammerne af OPI-samarbejde udvikle produkter, der er tæt på markedsintroduktion, men klyngerne kan med fordel spille en mere fremtrædende rolle i projekternes afsluttende fase. Den primære forankring i virksomhederne ses i form af koncepter for nye produkter eller løsninger. Formelt må OPI-samarbejdet ikke resultere i et færdigt produkt eller løsning inden for rammerne af projektet. Det er dog muligt for virksomhederne at komme meget tæt på et færdigt produkt. Dette reducerer risikoen, der er forbundet med den del af udviklingsfasen, der skal ske uden for projektet. Samarbejdet giver også virksomhederne konkrete erfaringer med samarbejde med offentlige aktører, som ifølge flere virksomhedsrepræsentanter vil gøre det lettere for virksomhederne at indgå i lignende samarbejder fremadrettet.

Klyngeorganisationerne spiller en aktiv rolle ift. at synliggøre muligheder i OPI-puljen, identificere relevante virksomheder og bistå virksomhederne i ansøgningsfasen. Det er vores vurdering, at det ville styrke forankringen af resultaterne, hvis klyngeorganisationerne også indgik i samarbejdets afsluttende fase. En systematisk overlevering til klyngeorganisationerne vil være med til at sikre virksomhederne en indgang til udviklingsaktiviteter, der kan følge op på produktudviklingen (Se anbefaling 3).

Monitorering og opfølgning

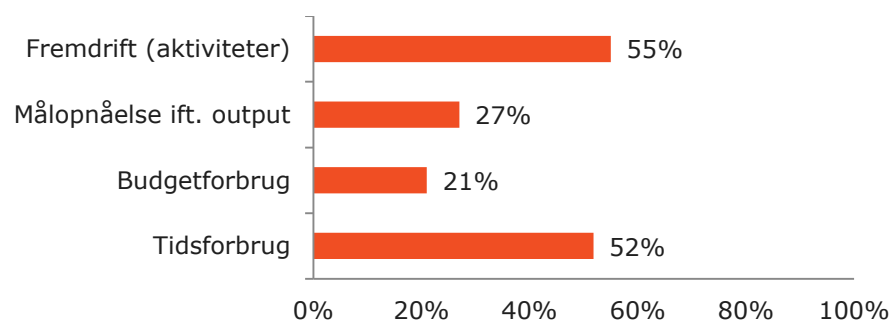
OPI-sekretariats opfølgning er velfungerende, men kan styrkes ved i højere grad at fokusere på opfølgning af output og intern læring. Det er vores overordnede vurdering, at OPI-sekretariatets opfølgning på de igangsatte OPI-samarbejder fungerer hensigtsmæssigt, og giver god mulighed for løbende erfaringsopsamling.

Efter selve ansøgningsprocessen, hvor dialogen mellem OPI-sekretariatet og virksomhederne typisk er tæt, har sekretariatet i en periode gennemført et opfølgningsbesøg hos virksomheden cirka en måned efter bevillingen er givet. Formålet var at klæde virksomhederne på til at håndtere de administrative opgaver ifm. bevillingen. Baseret på de gennemførte virksomhedsinterviews vurderer vi, denne praksis styrker virksomhedernes generelle oplevelse af et tilgængeligt sekretariat. Sekretariatet har dog valgt at stoppe denne praksis, da ressourceforbruget ikke stod mål med den ønskede virkning. Da antallet af virksomheder er begrænset, giver det mulighed for løbende og håndholdt opfølgning, og det er vores vurdering, at man har fundet en fin balance mellem konkrete milepæle for de enkelte samarbejder, og dialogbaseret opfølgning. Vi vurderer dog også, at der er et potentiale for at styrke opfølgningen på test- og udviklingsforløbenes output, og en systematisk anvendelse af denne viden til intern læring.

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for fremdrift for indsatsen i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1), samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 5.2).

Figur 4 Overordnet overblik over fremdrift



5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 55 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
Vejledning om puljen (inkl. matchmaking)	86	109	+100 %
Behandling af ansøgninger om OPI-midler (inkl. udstedelse af tilsagn/afslag)	45	24	53 %
Gennemførelse af konkrete OPI-samarbejdsprojekter	32	12	38 %
Workshops med videnudveksling og vidensoparbejdelse omkring OPI-samarbejder og forretningsudvikling	13	8	62 %
Test af produkter/servicekoncepter i samarbejde med kunder, brugere og medarbejdere	32	12	38 %
Tilpasning/videreudvikling af produkter/servicekoncepter på baggrund af test	32	12	38 %

På evalueringstidspunktet er der gennemført flere vejledningssessioner om OPI-puljen end målsætningen for hele projektperioden. Antallet af behandlede ansøgninger udgør dog kun 22 % af antallet af vejledningssessioner mod en forventning

om 52 % (45 af 86). Dette afspejler formentlig de udfordringer, der har været med at få puljen bragt i spil uden for sundheds- og velfærdsinnovation. Herudover bemærker vi, at målopnåelsen for konkrete OPI-samarbejder (38 %) ligger under målopnåelsen for antallet af behandlede ansøgninger (53 %). OPI-sekretariatet vil derfor formentlig skulle behandle flere ansøgninger end forventet for at nå det ønskede antal samarbejder. OPI-sekretariatet forventer at målet for antal konkrete OPI-projekter bliver nedjusteret, da projekterne gennemsnitligt er større end forventet, og puljen derfor kan udmøntes på et mindre antal projekter end ventet.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres budget- og tidsforbruget på evalueringstidspunktet.

Figur 6 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Total	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	41,3	9,2 (se note)	22 %
Tidsforbrug (måneder)	56	29	52 %

Note: Budgetforbruget er opgjort pr. 28. februar 2017.

Syddansk OPI-pulje har haft støtteberettigede udgifter på 9,2 mio. kr. og dermed marginalt over det forventede budgetforbrug på 7,6 mio. kr. I lyset af, at det formodentlig kræver mere vejledning end ventet at opnå det ønskede antal ansøgninger, bør OPI-sekretariatet være opmærksom på, om denne opgave kan løses inden for budgettets rammer.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for indsatsen.

På evalueringstidspunktet er 27 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 7 Projektets status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Projektets målsætning	Status på evaluerings- tidspunktet	Procentvis målopnåelse
Målopnåelse for programindikatorer			
Private investeringer som matcher offentlig støtte til innovationsprojekter (mio. kr.)	9,2	1,9	21 %
Antal virksomheder der har modtaget støtte med henblik på at introducere nye produkter	37	15	41 %
Anslået private virksomheders investeringer i forskning og innovation (kr.)	9,5	1,9	20 %

Fremdriften i output ligger lidt under det ønskede niveau.

6 Effektivurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata, men i den samlede vurdering indgår også evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentiale.

Om spørgeskemaet

I forbindelse med evalueringen har vi udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen (via e-mail-liste fra projektholder). Besvarelserne af spørgeskemaet giver et indblik i såvel de forventede som allerede opnåede effekter blandt deltagerne, og er udformet, så det på bedst mulig vis adresserer de indmeldte målsætninger om output og effekter fra ansøgningsfasen.

Undersøgelsen er sendt ud til 17 deltagere, hvoraf 9 respondenter har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 53 %. Således udgør data fra spørgeskemaundersøgelsen ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Indsatsens potentiale for effekter

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter projektperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagerne *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Nedenstående tabel viser, i hvilket omfang deltagerne har fået styrket deres forudsætninger for at skabe øget omsætning.

Figur 8 Indsatsens bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede effekter

Hvordan og i hvilket omfang har indsatsen skabt et udbytte for deltagerne, der styrker deres forudsætninger for at skabe effekter? <i>Andel af virksomhederne, der angiver at...</i>	Andel virksomheder
tilbuddet om vejledning fra de syddanske klynger skaber værdi ifm. ansøgningen til syddansk OPI-pulje	77 %
et forudgående test- og videreudviklingsforløb (OPI) har bidraget positivt til udviklingen af et konkurrencedygtigt produkt	100 %
at deltagelsen i workshops og forløb med SDU har styrket produktets markedsintroduktion?	55 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet et af de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=9)

Imens hovedparten af virksomhederne (77 %) oplever at klyngernes vejledning har været værdiskabende, vurderer den resterende del (22 %) at dette ikke har været relevant. Det er dog i den sammenhæng værd at bemærke, at ikke alle virksomheder har modtaget vejledning fra klyngeorganisationerne. Herudover bemærker vi, at samtlige respondenter oplever en sammenhæng mellem OPI-samarbejde og

nye konkurrencedygtige produkter. Vi vurderer, at dette indikerer sammenhæng i effektkæden og styrker sandsynlighed for effektskabelse.

6.2 Forventninger til effekter

Forventning til effekter

Svarene på spørgeskemaet viser, at 44 % af respondenterne forventer, at indsatsen vil føre til et forbedret potentiale for vækst, mens de øvrige 56 % alle vurderer, at indsatsen allerede har ført dette med sig.

Figur 9 Deltagernes overordnede positive forventninger til effekter

Andel af virksomheder med forventninger til positive effekter i virksomheden som følge af deres deltagelse	Virksomheder med positiv forventning
Årlig omsætning	100 %
Årlig eksport	67 %
Antal ansatte	100 %
Undgåede fyringer	67 %

(n=9)

Til figuren herover bemærker vi, at alle respondenterne forventer øget omsætning og jobvækst. Hertil kommer at seks ud af de ni der har svaret på spørgeskemaet forventer stigning i årlig eksport og undgåede fyringer.

Figur 10 Deltagernes gennemsnitlige effektforventninger (kvantitativt)

Deltagernes gennemsnitlige forventninger til effekter af indsatsen	Gennemsnitlig forventning
Stigning i årlig omsætning (mio. kr.)	8
Stigning i årlig eksport (mio. kr.)	6
Antal nyansatte	8
Undgåede fyringer	2

(n=9)

Bag virksomhedernes gennemsnitlige forventninger til vækst ligger, at en enkelt virksomhed forventer en øget årlig omsætning på 45 mio. kr. og 30 nye ansatte. Vi har i forbindelse med evalueringen verificeret vækstforventningerne direkte hos virksomheden. Forventningerne til øget omsætning hos de øvrige virksomheder ligger i spændet mellem 350.000 kr. og 10 mio. kr.

Samlede effekter

Af de forventede fremtidige effekter, der er nævnt ovenfor, er nogle allerede opnået, mens andre først vil indtræffe senere. Figuren herunder giver et overblik over det forventede tidspunkt for virksomhedernes samlede udbytte af deltagelse.

Figur 11 Survey-baseret estimat for indsatsens samlede effektskabelse

Estimeret interval for indsatsens samlede effektskabelse for alle deltagere		Opnået d.d.	Forventet fremadrettet	I ALT
— Årlig omsætningsstigning (mio. kr.)	Maksimum ¹	8	295	304
	Minimum ²	3	184	187
— Antal nyansatte	Maksimum ¹	21	238	259
	Minimum ²	13	148	161

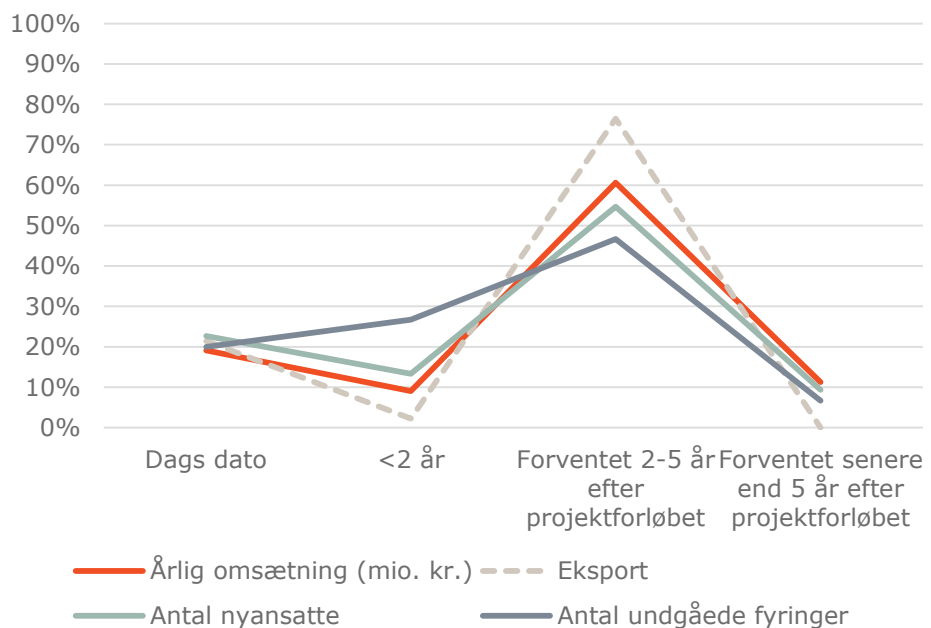
Note: Estimerne i ovenstående tabel er baseret på de gennemsnitlige forventninger hos survey-responderne opjusteret til hele den kendte/forventede population af deltagere. 1) Maks-estimatet antager, at ikke-responderne har samme gennemsnitlige forventninger som responderne, mens 2) Min-estimatet antager, at ikke-responderne svarer til 50 % af gennemsnittet for de rapporterede svar. (n=9)

Af tabellen herover fremgår det, at virksomhederne allerede nu har opnået en mindre effektskabelse i form af øget omsætning og jobvækst. Ud af de 9 virksomheder, der har svarer angiver to, at de allerede nu har opnået en effekt. Forudsætningerne for de opjusterende effekter er, at det lykkedes at rekruttere de resterende 17 virksomheder, og at de virksomheder der har svaret på spørgeskemaet er repræsentative for de øvrige virksomheder i populationen. Den ene virksomhed, der forventer en øget årlig omsætning på 45 mio. kr. påvirker de opjusterede tal i høj grad. Korrigeres denne besvarelse så den i stedet er 10 mio. kr. (den næste højeste forventning til stigning i årlig omsætning), vil den samlede effekt være 119-221 mio. kr. i øget årlig omsætning.

Tidshorisont for effekter

Virksomhederne forventer, at den primære vækst vil ske i perioden 2-5 år efter projektforløbet. Dette er til en vis grad i konflikt med ambitionen for OPI-puljen om, at virksomhederne skal kunne opnå salg relativt kort tid efter projektforløbet. Tidshorisonten for effektforventningen svarer dog til den, vi typisk ser for andre innovationsprojekter.

Figur 12 Overblik over deltagernes forventninger til timing af projektets effektskabelse



Note: Estimerne i ovenstående figur er baseret på deltagernes forventninger angivet via survey.

6.3 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 13 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning...		Status	Mål-opnåelse
	i projekt-perioden	efter projekt-perioden		
Antal nye innovative virksomheder	28	3	0	%
Skabt omsætning (mio. kr.)	30	43	-	%
Øget eksport (mio. kr.)	2,6	10	-	%
Antal skabte jobs	30	43	-	%

Note: - angiver, at projektholdet endnu ikke er begyndt at samle data ind på denne indikator.

Projektet er endnu ikke begyndt at indsamle data for de opstillede effektmål. Baseret på virksomhedernes svar på det udsendte spørgeskema vurderer vi dog, at det er realistisk, at Syddansk OPI-pulje kan nå de opstillede mål.

6.4 OPI-puljen 2012-2015

Som en del af evalueringen har vi undersøgt resultaterne af forrige OPI-pulje, der blev udbudt i 2012-2015. Vi har på den måde mulighed for at inddrage den langsigtede virkning af OPI-samarbejde i vores effektivvurdering.

I alt blev der igangsat 31 projekter under OPI-puljen 2012-15. Projekterne har involveret 39 forskellige virksomheder, hvoraf vi har gennemført interviews med 27¹.

Som i OPI-puljen 2015-19 vurderer virksomhederne, der har modtaget støtte fra den foregående pulje, at test- og udviklingsforløbet har haft stor betydning for kvaliteten af det produkt, der er udviklet.

Figur 14 Virksomhedernes vurdering af det udviklede produkts kvalitet.

Virksomheder der vurderer...	Andel virksomheder
... at produktet ikke havde været lige så godt, hvis det var blevet udviklet at uden et forudgående test- og videreudviklingsforløb	85 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af virksomheder, der har afgivet et af de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=27)

Størstedelen af de interviewede virksomheder er positive i deres vurdering af OPI-puljens betydning for kvaliteten af det udviklede produkt. Virksomhederne oplever gennemgående, at forløbet har været en succes og har åbnet mulighederne for at skabe løsninger, som ellers aldrig var blevet skabt. Bag vurderingen peger virk-

¹ Forskellen på 12 virksomheder skyldes: 6 virksomheder har ikke været aktiv i projektet og/eller medarbejdere med indsigt i projektet er ikke længere ansat i virksomheden, 4 er forsøgt kontakttet forgæves, og 2 virksomheder er gået konkurs siden deres deltagelse i projektet.

somhedernes på, at OPI-puljen har været med til at sikre fire grundlæggende forudsætninger for produktudviklingen:

- › Puljen har konkret sikret det økonomiske grundlag for et test- og udviklingsforløb, som virksomhederne ikke ville kunne skabe på egen hånd. Særligt centralt vurderer virksomhederne, at tilskuddet har været med til at reducere risikoen, der er forbundet med produktudvikling, og dermed skabt en risikoprofil på udviklingsforløbet, der er acceptabelt for virksomheden.
- › Virksomhederne peger på, at samarbejdet med den offentlige partner har givet vigtigt input til produktudviklingen. Særligt fremhæver virksomheder inputtet fra relevante fagpersoner som værdiskabende. Flere virksomheder peger på, at der er opstået en positiv synergi mellem virksomhedernes interesse for at udvikle et konkurrencedygtigt produkt og den offentlige partners interesse i øget kvalitet og mere effektiv opgaveløsning.
- › Samarbejdet med den offentlige part også givet unik indsigt i brugernes behov og dermed indsigt i, hvordan produktet forventes at skulle bruges i samarbejdet mellem fagpersonale og borgere. Virksomhederne vurderer gennemgående, at denne type af viden er meget efterspurgt og har direkte indflydelse på, hvor konkurrencedygtigt det kommende produkt kan blive.
- › Sluttelig peger, flere virksomheder på, at muligheden for at teste produktet i det relevante miljø er værdiskabende og afgørende for tidligt i processen at tilpasse produktet til specifikke behov hos brugerne. Dette vurderer flere af de interviewede er med til at reducere risikoen ved produktudviklingen.

Når vi sammenligner virksomhedernes input fra den nuværende og den tidligere OPI-pulje er det i høj grad de samme elementer, der fremhæves som værdiskabende. Det er i den sammenhæng værd at bemærke, at langt størstedelen af de virksomheder, vi har interviewet på tværs af de to puljer, arbejder inden for sundheds- og velfærdsinnovation. Det er netop også inden for sundheds- og velfærdsområdet, at der opstår synergi mellem de tre bundlinjer, OPI oftest er rettet mod.

Virksomhederne vurderer gennemgående, at test- og udviklingsforløbet med en offentlig partner har resulteret i et højt specialiseret produkt, som de vurderer har været væsentligt nemmere at sælge end andre produkter. Flere virksomheder peger i den sammenhæng på, at de også har skabt værdifulde relationer til offentlige partnere, der har fungeret som konkret indgang til kommende kunder.

Figur 15 Salg af løsning udviklet med støtte fra OPI-puljen 2012-15.

Virksomheder, der har...	Andel virksomheder
... opnået salg af den løsning, der blev udviklet og testet (Se note 1)	62 %
... opnået salg til andre kunder end forventet (Se note 2)	40 %
... opnået salg til andre end dem, der er testet med (Se note 3)	94 %

Note 1: n = 26

Note 2: n = 15

Note 3: n = 16

I de gennemførte interviews har vi spurgt virksomhederne, om de har opnået salg af de produkter, der er udviklet i den gamle OPI-pulje. Svarene fremgår af figur 15. Da ikke alle de 27 virksomheder, vi har interviewet, har kunnet svare på spørgsmålet varierer antallet af respondenter til de enkelte spørgsmål (se note 1-3). Procentsatsen til højre i tabellen angiver derfor andelen af respondenter, der har svaret positivt på det enkelte spørgsmål.

62 % af virksomhederne har opnået salg af det produkt eller løsning, der er udviklet, heraf har cirka halvdelen solgt produktet uden for Danmark. Blandt de virksomheder, der ikke har opnået salg, har nogle af forskellige årsager måtte afbryde produktudviklingen. For andre er udviklingsfasen trukket ud eller markedsintroduktionen har vist sig at være mere tidskrævende end først antaget.

94 % af de interviewede virksomheder har solgt deres produkt til andre end dem, de har testet produktet med. Dette er efter vores vurdering et springende punkt for det kommercielle potentiale for de produkter, der udvikles med støtte fra OPI-puljen.

Af de forventede effekter er nogle allerede opnået, mens andre først vil indtræffe senere. Figuren herunder giver et overblik over de forventede effekter af bevillingen fra OPI-puljen. Samtlige af de interviewede virksomheder forventer dog en positiv sammenhæng mellem bevillingen fra OPI-puljen og øget omsætning i virksomheden.

Figur 16 Estimat for indsatsens samlede effektskabelse baseret på interviews (n = 24)

Samlede effektskabelse for deltagere	Opnået d.d.	Forventet fremadrettet	I ALT
Årlig omsætningsstigning (mio. kr.)	37,6	158,8	196,4
Antal nyansatte	57	-	57

Virksomhedernes vurdering af allerede opnået årlig omsætning, og deres fremadrettede forventninger er baseret på interviews – modsat opgørelsen for OPI-puljen 2015-19, der er baseret på det udsendte spørgeskema. Sammenligning af de to tabeller bør derfor ske med forbehold for dette.

Virksomhederne har på evalueringstidspunktet i gennemsnit opnået 1,5 mio. kr. i øget årlig omsætning og forventer yderligere 6,6 mio. kr., hvilket samlet set er marginalt mindre end virksomhedernes forventning til den nuværende OPI-pulje.

Virksomhedernes forventning til jobvækst ligger med en forventning på 2-3 nye medarbejdere noget under virksomhedernes forventning til den nye OPI-pulje. Vi har ikke på baggrund af de gennemførte interviews haft grundlag for at opgøre virksomhedernes fremtidige forventning til jobvækst, da langt hovedparten af de interviewede virksomheder har svært ved at give et kvalificeret bud på dette. Stort set alle de interviewede virksomheder forventede dog en positiv udvikling i antallet af nye medarbejdere.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger² og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Vores anbefalinger omfatter normalt kun tiltag, der kan gennemføres i den resterende del af projektperioden. Imidlertid skal denne evaluering også give input til, hvordan OPI-puljen kan tilrettelægges efter den nuværende pulje. Dette behov for viden adresserer vi derfor i anbefaling 1, imens de øvrige anbefalinger (2-4) er rettet mod den igangværende OPI-pulje.

Anbefaling 1

Overvej ambitionsniveauet for de enkelte indsatsområder. Det er vores overordnede konklusion, at værdien af OPI-samarbejdet uden for sundheds- og velfærdsområdet er begrænset. Dette skyldes, at specialiseret viden samt udviklings- og testforløb i langt mindre grad er en forudsætning for produktudvikling på de øvrige områder. Derudover, at det indtil videre har vist sig vanskeligt at etablere egentlige samskabelsesprocesser uden for sundheds- og velfærdsområdet. Eksempelvis har de projekter, der er gennemført på energiområdet, primært haft fokus på at dokumentere energibesparelser og savner gennemgående et element af samarbejde om innovation.

Dette bør efter vores vurdering give anledning til at vurdere, hvilken tilgang man ønsker at have til de øvrige indsatsområder. Vi opstiller her tre mulige tilgange til denne udfordring:

Scenarie A: Status quo

Man fortsætter i samme spor som i første halvdel af projektperioden, og holder fortsat muligheden for støtte på alle indsatsområder åbne på lige vilkår. Med denne tilgang vil resultatet formentlig fortsat være en overvægt af bevillinger til projekter inden for sundheds- og velfærdsteknologiområdet – men en principiel lige adgang til puljen for virksomheder på alle indsatsområderne. Ulempen i dette scenarie er, at der formentlig stadig vil være meget få projekter på de øvrige indsatsområder. Effektskabelsen af de ressourcer, man bruger på at synliggøre puljen og behandle ansøgninger, vil derfor være begrænset.

Scenarie B: Mere ligelig fordeling mellem indsatsom- råderne

Ønsker man derimod en mere ligelig fordeling mellem indsatsområderne, er det efter vores vurdering en forudsætning, at kravene til ansøgerne tilpasses mere til de enkelte indsatsområder. Som foreløbigt eneste eksempel har man med den udvidede definition på 'offentlige interesser' forsøgt dette inden for oplevelseserhverv. Herunder vil der også være behov for at nedjustere forventningerne til det innovative element i OPI-samarbejderne. Herudover vil det efter vores vurdering også være relevant at afsøge mulighederne for samarbejde i OPP, samt åbne mu-

² Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

lighed for at virksomhederne kan samarbejde med andre virksomheder om test- og udviklingsforløb. Vælger man at forfølge denne løsning, er det efter vores vurdering afgørende, at der sker en fagligt funderet tilpasning til de enkelte indsatsområder. Som led i processen ser vi klyngeorganisationerne som centrale samarbejdspartnere til at levere faglig viden om forudsætningerne på de enkelte Indsatsområder.

Scenarie C:
Afgrænsning til
sundheds- og vel-
færdsområdet

Den tredje mulighed er kun at udbyde puljen inden for sundheds- og velfærdsområdet. Argumenterne for denne løsning er, at test- og udviklingsforløbene skaber størst værdi for det færdige produkt inden for sundheds- og velfærdsinnovation, og at den økonomiske effektskabelse i en alt-andet-lige-betragtning vil være størst på dette område.

Anbefaling 2

Mere fleksibel inddragelse af videninstitutioner i de enkelte samarbejder.

Virksomhederne anerkender gennemgående IER som en kompetent samarbejdspartner med en række relevante kompetencer. Cirka en tredjedel af virksomhederne oplever dog, at deres egne kompetencer på feltet er så stærke, at samarbejdet med IER ikke er relevant for dem. Flere af disse virksomheder efterspørger muligheden for at fravælge forløbet hos IER, og i stedet anvende denne del af bevillingen til samarbejde med andre mere tekniske videnspartnere. Vores anbefaling er derfor, at man fortsætter samarbejdet med IER, og aktivt arbejder for at synliggøre værdien af samarbejdet over for virksomhederne. Men at man samtidig åbner muligheden for at anvende midler til samarbejde med andre videnspartnere i stedet for IER, med udgangspunkt i en konkret vurdering af behovet i den enkelte virksomhed.

Anbefaling 3

Klyngernes rolle i projekternes afsluttende fase. Det er vores vurdering, at forankringen af projektet vil være stærkere, hvis klyngeorganisationerne spiller en aktiv rolle i projekternes afsluttende fase. Overleveringen til klyngeorganisationerne kan med fordel være indgang til andre aktiviteter, der kan understøtte produktudviklingen i virksomheden eller andre relevante samarbejder. Konkret anbefaler vi, at der mod det konkrete projekts afslutning gennemføres et exit-møde, hvor virksomhedens fremadrettede behov klarlægges, og eventuelt kobles til konkrete aktiviteter. Under hensyn til, at der ikke på nuværende tidspunkt kan tilføjes nye store aktiviteter til OPI-puljens set up, er det vores anbefaling, at exit-mødet integreres i de eksisterende aktiviteter. Virksomhedernes behov vil formentlig variere, og det er ikke nødvendigvis alle virksomheder, der er medlem af en af klyngerne, eller ønsker samarbejde med en klynge. Men en systematisk vurdering af virksomhedernes behov vil styrke forankringen af de resultater, der er skabt i projektet.

Anbefaling 4

En bedre og mere systematisk erfaringsopsamling. OPI-sekretariatets løbende dialog med deltagervirksomhederne er som udgangspunkt velfungerende. Vi savner dog et mere konsekvent fokus på output af de konkrete projekter. Dvs. mere fokus på om projektet udmønter sig i de forventede resultater – frem for fokus på gennemførelse af de planlagte aktiviteter. Konkret betyder dette, at man i opfølgningen bør lægge større vægt på, om virksomhederne har opnåede de ønskede resultater, og hvad der har haft betydning for dette. Dette vil efter vores vurdering give et bedre afsæt for intern læring for OPI-sekretariatet og klyngerne, og eksempelvis give input til hvordan der skabes succesfulde match mellem virksomheder og offentlige partnere. Konkret kan man afsøge, om IER kan spille en rolle i denne

læringsopsamling ifm. deres workshops med virksomhederne. Herudover er det vigtigt, at klyngeorganisationerne får adgang til denne læring, da den vil kunne give vigtigt input til deres screening af virksomheder og match med offentlige partnere.

Bilag A Sådan scorer vi

OVERORDNET

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i et 'spiderweb' i rapportens afsnit 4.1. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre		Samlet implementeringsscore	
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	● [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejseval.
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau	81 – 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau	65 – 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau	20 – 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på	0 – 19 %	0 – 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 6)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter

Effektvurderingen bygger på a) en vurdering af effektfokus i projektets implementering; b) survey-baseret data om projektets succes med at skabe *forudsætningerne* for effekter; og c) deltagernes kvantitative effektforventninger indsamlet via survey. Deltagernes forventninger omregner vi til et estimeret interval for effektskabelse, som sammenholdes med eventuelle effektmål.